

1 Dokazno breme

1.1 Kakšna so pravila o dokaznem bremenu?

Pravilo v zvezi z dokaznim bremenom določa, da mora stranka, ki nosi dokazno breme, dokazati resničnost zatrjevanih dejstev, da lahko sodišče oceni veljavnost predloženega argumenta.

Temeljno pravilo glede porazdelitve dokaznega bremena, torej katera stranka nosi dokazno breme, določa člen 342 civilnega zakonika. V skladu z njim mora oseba, ki se sklicuje na pravico, dokazati dejstva, ki to pravico vzpostavljajo, nasprotna stranka pa mora dokazati obstoj dejstev, ki to pravico ogrožajo, spreminjajo ali prekinjajo. Dejstva, ki ogrožajo pravico, so ovire učinkoviti vzpostavitvi pravice. Omejitvene pravice spremenijo obseg vzpostavljene pravice. Prekinitevne pravice povzročijo, da pravica po tem, ko je že bila vzpostavljena, preneha. Ob dvomu je treba dejstva upoštevati kot bistvena.

Kadar v postopku negativne presoje ena stranka ne želi doseči obtožbe nasprotne stranke, ampak želi, da sodišče ugotovi neobstoj pravice ali dejstva, mora tožena stranka (stranka, zoper katero je sprožen postopek) dokazati elemente, ki sestavljajo zatrjevano pravico.

V sodnih sporih, ki jih je treba predložiti sodišču v določenem roku po datumu, ko se je tožnik (stranka, ki začne sodni spor) seznanil z določenim dejstvom, mora tožena stranka dokazati, da je ta rok že potekel, razen če ne obstaja kakšna druga rešitev, ki jo posebej določa zakon.

Če je pravica, na katero se sklicuje tožnik, odložna (negotov dogodek v prihodnosti, na podlagi katerega stranki utemeljmeta pravni posel) ali predmet začetnega roka (trenutek, po katerem lahko nastopi pravica), mora vložnik dokazati, da so bili pogoji izpolnjeni ali da je potekel začetni rok. Če je pravica odvisna od pogoja o prekinitvi (negotov dogodek v prihodnosti, na podlagi katerega sta stranki prekinili pravni posel) ali končnega roka (trenutek, po katerem preneha pravica), mora tožena stranka dokazati, da so bili pogoji izpolnjeni ali da je končni rok potekel.

Zgoraj navedena pravila so obrnjena, kadar gre za pravne domneve (posledica ali zaključek na podlagi znanega dejstva, ki se uporabi za vzpostavitev neznanega dejstva), izvetje ali oprostitev dokaznega bremena ali za veljaven sporazum v ta namen ter na splošno vedno, kadar tako določa zakon.

Dokazno breme je obrnjeno tudi, če je nasprotna stranka namerno onemogočila predložitev dokaza stranki, ki bi ga morala predložiti.

Sporazum o obrnitvi dokaznega bremena je neveljaven, če gre za neodtujljivo pravico (to je pravica, ki se ji stranka ne more odreči zgolj z izjavo, da želi to storiti) ali ko bi to lahko eni od strank preveč otežilo uveljavljanje pravice. Sporazum o izločitvi načina dokazovanja ali uvedbi načina dokazovanja, ki se razlikuje od zakonsko določenih načinov, je prav tako neveljaven. Če odločitve v zvezi z dokazi, izhajajoče iz zakona, temeljijo na razlogih javnega reda, so takšni sporazumi neveljavni v vseh primerih.

Ko stranka, na kateri je dokazno breme, predstavi dokaz, lahko nasprotna stranka predstavi nasprotni dokaz, da bi vzbudila dvome. Če je dvom zadosten, se sprejme odločitev proti stranki, ki bi morala dokazati dejstvo.

Celovitim pravnim dokazom je mogoče ugovarjati samo z dokazi, ki potrjujejo, da dejstvo, na katerem temeljijo, ni resnično, brez poseganja v druge omejitve, ki jih izrecno določa zakon.

Kdor se sklicuje na običajno, lokalno ali tuje pravo, mora dokazati njegov obstoj in vsebino, sodišče pa se mora o tem poučiti po uradni dolžnosti. Sodišče je odgovorno tudi za seznanitev po uradni dolžnosti, kadar mora odločiti na podlagi običajnega, lokalnega ali tujega prava, na katero se ni sklicevala nobena od strank, ali če je nasprotna stranka potrdila njegov obstoj in vsebino ali ni vložila ugovora. Če sodišče ne more ugotoviti vsebine prava, ki se uporablja, uporabi pravila portugalskega občega prava.

1.2 Ali obstajajo pravila, ki določena dejstva izvemajo iz dokaznega bremena? V katerih primerih? Ali je mogoče predložiti dokaze, da bi dokazali neveljavnost posebne pravne domneve?

Da, taka pravila obstajajo.

Splošno znanih dejstev, to je dejstev, ki so javno znana, ni treba dokazati.

Prav tako ni treba dokazati dejstev, ki jih sodišče že pozna zaradi opravljanja svojih nalog; kadar se sodišče opre na taka dejstva, je treba v zadevi o njih predložiti pisna dokazila.

Podobno stranki ni treba dokazovati dejstva, ki je ugotovljeno samo na podlagi pravne domneve (opisane zgoraj).

Pravne domneve je mogoče izpodbijati s predložitvijo nasprotnega dokaza, razen v primerih, ko zakon tega ne dovoljuje.

1.3 Do kakšne mere mora biti sodišče prepričano o dejstvu, da na njem utemelji svojo sodbo?

Sodišče pretehta dokaze, sodnik pa se o vsakem dokazu odloči na podlagi preudarnega razmisleka.

V prosto presojo dokazov niso vključena dejstva, za katera zakon zahteva posebne postopke dokazovanja, ali dejstva, ki jih je mogoče dokazati samo z dokumenti ali so v celoti dokazana bodisi z dokumenti bodisi s sporazumom ali priznanjem strank.

Sodnik mora proučiti vse dokaze, ne glede na to, ali so jih predložile stranke, ki so to dolžne storiti, ali druge stranke, brez poseganja v določbe, na podlagi katerih je dokaz o dejstvu neupoštevten, če ga ne predloži določena zainteresirana stran.

Če obstaja dvom o resničnosti dejstva ali dokaznem bremenu, je treba odločiti proti stranki, ki ima korist od dejstva.

2 Pridobivanje dokazov

2.1 Ali je za pridobivanje dokazov vedno potreben predlog stranke ali lahko sodnik v nekaterih primerih dokaze pridobi na lastno pobudo?

Zakon dovoljuje, da se dokazi pridobijo na pobudo sodnika.

Sodnik mora izvesti ali odrediti, po potrebi po uradni dolžnosti, vsa dejanja, potrebna za dognanje resnice in dejanske narave spora glede na dejstva, ki bi morala biti znana.

Sodnik lahko kadar koli med postopkom pokliče na sodišče stranke, da pričajo o dejstvih, ki so pomembna za zadevno odločitev.

Sodišče je odgovorno, da na lastno pobudo ali prošnjo ene od strank zahteva informacije, strokovna mnenja, načrte, fotografije, risbe, predmete ali druge dokumente, potrebne za razjasnitev resnice. Zgoraj navedeno lahko sodišče zahteva od uradnih organov, strank v zadevi ali tretjih oseb.

Kadar je po mnenju sodišča to primerno, lahko na lastno pobudo ali prošnjo ene od strank preiskuje stvari ali osebe. Preiskavo je treba opraviti tako, da se zaščitita intimnost zasebnega in družinskega življenja in dostojanstvo človeka. Usmerjena mora biti v pojasnitev vseh dejstev, ki so pomembna za zadevno odločitev. Če se sodišču to zdi potrebno, lahko opravi ogled na kraju samem ali odredi rekonstrukcijo dogodkov.

Kadar se med sodnim postopkom pojavijo utemeljene domneve, da neka oseba, ki ni bila pozvana kot priča, pozna dejstva, ki so pomembna za ustrezno odločitev v zadevi, mora sodnik izdati sodni poziv za pričanje o dokazih.

Sodnik lahko po uradni dolžnosti pozove izvedence, naj pričajo pred sodiščem.

2.2 Kateri so nadaljnji koraki, če je predlogu stranke za pridobitev dokazov ugodeno?

Dokazi se običajno ponudijo v procesnih vlogah. Tožnik mora na koncu tožbe navesti seznam prič in zahtevati druga dokazna sredstva; če toženec ugovarja, mora skupaj z odgovorom na tožbo predložiti seznam prič in zahtevati druga dokazna sredstva. Tožnik lahko prvotni dokazni predlog spremeni, kar lahko po potrebi stori v odgovoru ali v desetih dneh od obvestitve o odgovoru na tožbo. Če toženec predloži nasprotno tožbo in tožnik nanjo odgovori, lahko toženec spremeni prvotni dokazni predlog v desetih dneh od obvestitve o odgovoru na tožbo.

Dokazi se običajno izvajajo na zaključni obravnavi. Izjemoma se lahko dokazi predložijo v zgodnejši stopnji postopka. Dokazi so lahko pričanje, izvedenski dokazi ali dokazi, pridobljeni s sodnim zaslišanjem. Za zgodnejšo predložitev takih dokazov mora obstajati utemeljena bojazn, da bo med dejanskim sodnim postopkom morda nemogoče ali zelo težko zaslišati nekatere osebe ali potrditi nekatera dejstva z izvedenskimi mnenjem ali pregledom.

Po dopustitvi dokaznih predlogov med predhodno obravnavo, ko jih je mogoče spremeniti, ali če to ne velja za primerno odredbo, se po zaslišanju pravnih zastopnikov skliče zaključna obravnavna.

Tudi seznam prič se lahko dopolni ali spremeni najpozneje 20 dni pred datumom zaključne obravnave, nasprotna stranka pa je obveščena, da lahko v petih dneh uveljavlja to pravico, če želi.

Razen v primerih, ko okoliščine upravičujejo zamenjavo vrstnega reda pravnih dogodkov, se na zaključni obravnavi izvedba dokazov začne z izjavami strank. Nato se predvajajo filmi ali zvočni posnetki, če so med dokazi.

Sledijo ustna pojasnila izvedencev, ki so bili pozvani na sodišče na zahtevo strank ali sodišča, in zaslihanje prič.

Po izvedbi dokazov se razpravlja o dejstvih. V teh razpravah odvetniki dokažejo dejanske in pravne ugotovitve, ki so jih izpeljali iz predloženih dokazov, pri čemer se lahko vsak odvetnik odzove enkrat.

Po koncu zaključne obravnave se zadeva pošlje sodniku, da v 30 dneh izreče sodbo. Če sodišče meni, da o zadevi ni zadostno obveščeno, lahko zahteva vrnitev v sodno dvorano in na lastno pobudo zasliši osebe in odredi potrebne korake za razjasnitev nekaterih vprašanj.

2.3 V katerih primerih lahko sodišče zavrne predlog stranke za pridobitev dokazov?

Dokazni predlog se lahko zavrne, če je vložen po izteku zakonsko določenega roka.

Dokazni predlog se lahko v celoti ali deloma zavrne, tudi če je vložen pravočasno, v naslednjih okoliščinah: število prič za določeno vrsto postopka je preseženo (priče, ki presegajo omejitve, je treba zavrniti); sodnik meni, da je predlog za pridobitev izvedenskega dokaza nepotreben ali zavlačevalen; na seznamu prič je oseba, ki bi lahko pričala kot stranka; zahtevajo se izjave strank, ki vsebujejo dejstva o goljufijah ali kaznivih dejanjih, ki jih je zadevna stranka obtožena; ali pa se od stranke zahteva, naj priča o dejstvih, ki ne vključujejo priznanja. Drugi dokazi, ki niso dopustni, so dokazi, ki vključujejo kršitev državne tajnosti ali poklicne molčečnosti ali molčečnosti državnih uslužbencev, ki pa se lahko dovolijo v skladu z zakonsko določenimi pogoji.

Zatem sodnik po zaključni obravnavi in zaprisegi priče opravi predhodno zaslihanje, katerega namen je identificirati pričo in ugotoviti, ali gre za sorodnika, prijatelja ali sovražnika katere od strank, ali je v odvisnem razmerju z navedenima strankama in ali ima neposredni ali posredni interes v zadevi. Če se glede na odgovore izkaže, da izjavitelj ne more nastopiti kot priča ali da ne gre za osebo, ki je bila predlagana, mu sodnik ne dovoli pričati. Kot priče lahko nastopijo samo osebe, ki ne trpijo za psihiatričnimi motnjami ter so fizično in mentalno sposobne pričati v zvezi z dejstvi, ki jih je treba dokazati, za oceno naravne zmožnosti oseb, navedenih na seznamu prič, da se oceni dopustnost in verodostojnost njihove izpovedbe, pa je odgovoren sodnik.

Pričanje kot dokazno sredstvo ni dopustno, če mora biti poslovna izjava po zakonu ali na zahtevo strank pisna ali mora biti dokazana pisno. Pričanje kot dokazno sredstvo prav tako ni dopustno, če je bil dogodek v celoti dokazan z dokumenti ali drugimi sredstvi, ki imajo polno dokazno moč. Pričanje kot dokazno sredstvo ni dopustno, če temelji na dogovorih, ki nasprotujejo vsebini javnih ali zasebnih listin s polno dokazno močjo ali to vsebino dopolnjujejo, ne glede na to, ali so bili sporazumi sklenjeni pred sestavo listine, hkrati z njo ali naknadno.

2.4 Katera dokazna sredstva obstajajo?

Dokazna sredstva so:

- a) listine;
- b) dokazovanje s priznanjem;
- c) izjave strank v zadevi;
- d) izvedenska poročila;
- e) sodni preizkus;
- f) izpovedba priče;
- g) dokazovanje s predložitvijo predmetov;
- h) domneve.

2.5 Kateri so načini pridobivanja dokazov od prič in ali se ti razlikujejo od načinov za pridobitev dokazov od izvedencev? Kakšna so pravila v zvezi s predložitvijo pisnih dokazov in izvedenskih poročil/mnenj?

Razlike v učinkovitosti dokazovanja dokaznih sredstev niso odvisne od tega, ali je dokaz ustni ali pisni.

Za sodišče so zavezujoči samo dokazi z zakonsko vnaprej določeno dokazno močjo ter v skladu z določenimi pogoji in omejitvami: dokaz na podlagi javnih ali zasebnih listin, katerih verodostojnost je dokazana s priznanimi sredstvi (glej člene od 362 do 387 civilnega zakonika), priznanjem (glej člene od 352 do 360 civilnega zakonika) in pravnimi domnevami (člena 349 in 350 civilnega zakonika).

Presoja preostalih dokazov se izvaja v skladu z načelom proste presoje dokazov, ne da bi veljala druga pravila poleg izkustvenih pravil, tj. splošne in abstraktne presoje vzročnega sosledja. Dokazi se presojajo v skladu s prepričanjem, ki ga je sodnik oblikoval o dejstvih, ob upoštevanju teh pravil.

2.6 Ali so določena dokazna sredstva močnejša od ostalih?

Z zakonom so različnim dokaznim sredstvom pripisane različne stopnje dokazne moči.

Prosta presoja dokazov je tukaj razveljavljena. Nekatera dokazna sredstva imajo prednost pred drugimi, vedno kadar zakon določenemu dokaznemu sredstvu pripisuje določeno stopnjo pomembnosti ali ko zahteva poseben postopek za obstoj ali dokaz pravnega dejstva. V primerih zanikalnega pravnega dokazovanja je z zakonom prepovedano, da bi sodnik pri odločitvi upošteval nekatere vrste dokazovanja.

Sodišče prosto oceni vse dokaze, pridobljene s pričanjem prič, ustnim zaslišanjem izvedencev (praviloma se izvedenci zaslišijo samo na zaključni obravnavi, če je treba zagotoviti ustna pojasnila, saj izsledke svojih preiskav navedejo v pisnih poročilih), sodnimi raziskavami, preiskovalnimi poročili in dokumenti, ki jim zakon ne pripisuje posebnega pomena.

Sodnik prosto presoja učinkovitost dokazovanja s pričanjem. Vendar pa pričanje ne more nadomestiti dokumenta, katerega predložitev je po zakonu obvezna, nasprotovati vsebini nekaterih dokumentov ali ji dodajati.

Sodišče prosto presoja teže dokazov, ki jih predložijo izvedenci, enako velja tudi za rezultate sodnih preiskav.

Za javne listine (to so dokumenti, ki jih v skladu s svojimi pristojnostmi napišejo pristojni javni organi ali uradniki) se šteje, da popolnoma dokazujejo dejstva, na katera se nanašajo, saj so jih pripravile pooblaščen osebe, skupaj z dejstvi, ki so v njih potrjena na podlagi razumevanja subjekta dokumentiranja (ti dokumenti dokazujejo dejstvo, ki ga je mogoče izpodbijati samo na podlagi nasprotnega dejstva). Zasebne listine, v katerih podpise ali rokopis ali samo podpis priznava stranka, zoper katero se listina predloži, oziroma jih ne preroka, ali če kljub podpisu in rokopisu, ki se ji pripisujeta, izjavi, da ne ve, če so njeni, ali se štejejo za pravno in sodno verodostojne, ter zasebne listine z overjenimi podpisi ali rokopisom, se lahko uporabijo kot dokaz o izjavah osebe, ki jih je napisala, vendar to ne preprečuje vložitve dokazov o neresničnosti v zvezi s temi listinami. Dejstva, ki jih vsebuje izjava, se obravnavajo kot dokazana, kolikor so nasprotna interesom stranke, ki jih izjavlja. Izjava je treba upoštevati v celoti. Zasebne listine, overjene na podlagi zakona o notariatu, imajo dokazno moč javnih listin, vendar jih ne nadomeščajo, če se z zakonom zahtevajo take listine, da je dejanje veljavno.

Pisno sodno priznanje ima polno dokazno moč zoper osebo, ki da priznanje. Nesodno priznanje v obliki javne ali zasebne listine se šteje za dokazano pod pogoji, ki veljajo za te listine, in ima polno dokazno moč, če je bilo podano nasprotni stranki ali njenemu zastopniku.

Nesodnega priznanja, ki nima oblike listine, ni mogoče dokazati s pričami v zadevah, v katerih dokazovanje s pričanjem ni dopustno; če je to dopustno, sodišče prosto presoja njegovo dokazno moč.

Nepisna sodna priznanja in nesodna priznanja, dana tretji osebi ali vsebovana v oporoki, sodišče prosto presoja.

Priznanje ni dokaz zoper osebo, ki da priznanje: (a) če je kot nezadostno razglašeno z zakonom ali se opira na dejstva, katerih priznanje ali raziskovanje je prepovedano z zakonom; (b) če se opira na dejstva, povezana z neodtujljivimi pravicami; c) če priznana dejstva ni mogoče ali očitno ne obstaja.

2.7 Ali so za dokazovanje določenih dejstev obvezni določeni načini dokazovanja?

Da, tako je določeno s portugalsko zakonodajo.

Ko se z zakonom kot poseben poslovni obrazec zahteva dokument določene oblike, ga ne more nadomestiti drugo dokazno sredstvo ali drug dokument, razen če ima večjo dokazno moč.

Če se z zakonom zahteva poseben postopek za obstoj ali dokaz pravnega dejstva, je treba to upoštevati.

2.8 Ali so priče dolžne pričati po zakonu?

Vse osebe, tudi če so stranke v zadevi, so obvezane sodelovati pri odkrivanju resnice. Odgovoriti morajo na zastavljena vprašanja, pristati na potrebne preiskave, predložiti, kar se od njih zahteva, in izvesti nekatera dejanja.

2.9 V katerih primerih lahko priče zavrnejo pričanje?

Priče, ki lahko zavrnejo pričanje, razen v zadevah, katerih namen je potrditi rojstvo ali smrt otroka:

sorodniki v ravni črti nazaj v zadevah, ki obravnavajo potomce, in starši posvojenih otrok v zadevah, ki obravnavajo posvojene otroke, in obratno;

tast in tašča v zadevah, ki obravnavajo njunega zeta ali snaho, in obratno;

vsak zakonec ali nekdanji zakonec v zadevah, v katerih je ena od strank drug zakonec ali nekdanji zakonec;

vsak, ki živi ali je živel v zunajzakonski skupnosti s katero od strank v zadevi.

Sodnik mora zgoraj navedene osebe opozoriti, da lahko zavrnejo pričanje.

Priče, ki jih obvezuje poklicna molčečnost, obvezna molčečnost javnih uslužbencev in državna tajnost, lahko upravičeno zavrnejo pričanje o dejstvih, ki jih ta molčečnost zajema.

2.10 Ali je lahko oseba, ki zavrne pričanje, kaznovana ali prisiljena, da priča?

V skladu s prejšnjim odgovorom osebe, ki zavrnejo pričanje, niso kaznovane ali obvezane sodelovati s sodiščem, saj je to njihova zakonska pravica.

2.11 Ali obstajajo določene osebe, od katerih ni dovoljeno pridobiti dokazov?

Da, so tudi osebe, od katerih ni mogoče pridobiti dokazov.

To so osebe, ki niso sposobne pričati zaradi psihiatričnih motenj, in osebe, ki fizično ali duševno niso sposobne pričati o dejstvih, ki jih je treba dokazati.

Sodnik mora oceniti sposobnost oseb, ki so bili pozvane k pričanju.

Osebe, ki pričajo kot stranke v primeru, ne smejo pričati kot priče.

2.12 Kakšna je vloga sodnika in strank na zaslišanju priče? Pod kakšnimi pogoji je lahko priča zaslišana prek videokonference ali z drugimi tehničnimi sredstvi?

Priče na zaključni obravnavi pričajo osebno ali po videokonferenci, razen v naslednjih primerih:

ko je pričanje opravljeno na zgodnejši stopnji (to je mogoče v primeru, ko obstaja utemeljena bojazen, da bo pozneje morda nemogoče ali zelo težko pridobiti pričanje določene osebe);

portugalskemu konzulatu se pošlje uradna prošnja za pravno pomoč za pridobitev pričanja;

oseba priča na svojem domu ali v uradu (posebna pravica predsednika republike in tujih diplomatov pod pogoji vzajemnosti);

kadar oseba ne more priti na sodišče;

uporabi se posebna pravica do pisnega pričanja.

Priča mora pričati ustrezno, z navajanjem razlogov in okoliščin, ki upravičujejo njeno poznavanje dejstev; kolikor je to mogoče, bo razlog za njeno vedenje podrobno predstavljen in dobro utemeljen.

Vprašanja postavlja odvetnik stranke, ki je poklicala pričo. Odvetnik nasprotne stranke lahko glede na dejstva, podana v pričanju, nato priči postavi dodatna vprašanja, da dopolni ali pojasni pričanje.

Sodnik mora prepričati odvetnikom, da bi bili nevljudni do prič, da bi jim postavljali nepomembna, sugestivna, varljiva ali žaljiva vprašanja ali premisleke.

Zaslišanje in navzkrižno zaslišanje opravijo zastopniki strank, ne glede na informacije, ki jih zahteva sodnik, ali dejstvo, da lahko sodnik postavi vprašanja, ki se mu zdijo ustrezna za ugotovitev resnice.

Sodnik sam zasliši pričo v primeru, ko je to potrebno za zagotovitev zbraniosti priče ali končanje neprimerne navzkrižnega zasliševanja.

Preden priča odgovori na vprašanja, se lahko o zadevi posvetuje, zahteva, naj se ji predložijo nekateri dokumenti, ki so del zadeve, ali predložijo dokumenti, ki podpirajo njeno pričanje; sprejmejo in vložijo v spis se samo dokumenti, ki jih zadevna stranka ni mogla predložiti.

3 Ocenjevanje dokazov

3.1 Ali so sodišču postavljene omejitve pri izdaji sodbe, če stranka dokaza ni pridobila zakonito?

Sodišče ne more upoštevati nezakonito pridobljenih dokazov.

3.2 Ali moja izjava šteje kot dokaz v postopku, v katerem nastopam kot stranka?

Da, poleg pričanja stranke, navedenega zgoraj, portugalsko procesno pravo daje osebam tudi pravico, da predložijo izjave.

Osebe lahko do začetka ustnih navedb na prvi stopnji zaprosijo za dovoljenje, da predložijo izjave v zvezi z dejstvi, v katera so bile osebno vpletene ali s katerimi so neposredno seznanjene.

Sodišče prosto presoja izjave oseb, razen če vključujejo priznanje.

V zvezi s tem glej odgovor na vprašanje 2.6.

Dodatne informacije

Veljavna zakonodaja

Civilni zakonik

Zakonik o pravdnem postopku

Dodatne informacije

Ministrstvo za pravosodje

Generalno državno pravobranilstvo

Uradni list

Podatkovna zbirka pravnih dokumentov

Zadnja posodobitev: 30/04/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.